

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z dnia 14 maja 2018 roku, odmówił wnioskodawczyni H. B. prawa do renty rodzinnej po zmarłej w dniu (...) córce U. B..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów, że zmarła przed śmiercią przyczyniała się do jej utrzymania skoro posiada ona swoje źródło dochodu. Fakt zaś wspólnego zamieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego nie jest przesłanką stanowiącą o przyznaniu renty rodzinnej.

/decyzja k. 13 akt ZUS/

Wnioskodawczyni w dniu 27 czerwca 2018 roku złożyła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę. Wskazała w nim, że okoliczność, iż posiada własne źródło dochodu w postaci emerytury w wysokości 1345,13 zł netto wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w wysokości 215,84 zł nie może stanowić podstawy do odmowy przyznania jej dochodzonego świadczenia. H. B. wyjaśniła iż przez ponad 25 lat prowadziła wspólne gospodarstwo domowe z córką, które było finansowane z ich wspólnych dochodów. Podkreśliła, iż sama nie byłaby w stanie nie schodząc poniżej granicy ubóstwa pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania czynsz 480 zł prąd gaz itp. – łącznie 700 zł. Podniosła nadto, iż ma 97 lat i jest inwalidą I grupy wymagającym opieki osób trzecich, bez której nie może funkcjonować. Pomoc te spełniała jej córka zarówno w zakresie spraw codziennego życia, jak i zwiększonych potrzeb finansowych związanych z zakupem leków, transportu, itp. Odwołująca wskazała także, iż córka finansowała leczenie wady jej wzroku w postaci zwyrodnienia siatkówki. Podkreśliła, iż zaawansowanie choroby jest na poziomie grążącym utratą całkowitej możliwości widzenia. Jedynym ratunkiem utrzymania możliwości widzenia jest leczenie zastrzykami podawanymi bezpośrednio do oczu raz na 2 miesiące. Koszt jednego zastrzyku wynosi 1000 zł i nie jest refinansowany przez NFZ. H. B. podniosła iż bez pomocy córki nie była w stanie ponieść kosztów zastrzyków, których do tej pory otrzymała 31 szt.

/ odwołanie k. 3-4 /

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację. W uzasadnieniu swego stanowiska podkreślił, że nie każda pomoc finansowa dziecka stanowi przyczynienie się do utrzymania rodziców w rozumieniu art. 71 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. To ostatnie nie może być rozumiane jako przysporzenie rodzicom środków finansowych lub rzeczowych i przez to określanie ich statusu materialnego w sytuacji, gdy mają zapewnione utrzymanie z własnych dochodów. Tym samym pozostawiane we wspólnym gospodarstwie domowym i finansowanie leczenia wzroku nie wypełniają przesłankę przyczyniania się do utrzymania.

/odpowiedź na odwołanie k. 14/

Pismem procesowym z dnia 30 kwietnia 2019 r. pełnomocnik z urzędu wnioskodawczyni poparł złożone przez nią odwołanie i wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej H. B. z urzędu, oświadczając iż koszty te nie zostały pokryte ani w całości ani w części.

/pismo procesowe k. 110-111/

Na rozprawie w dniu 15 maja 2019 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

/stanowisko procesowe pełnomocników stron protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 roku 00:02:08 – 00:03:00 – płyta CD k.119/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni H. B. urodziła się w dniu (...).

/bezsporne/

Orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności w Ł. z dnia 27 czerwca 2007 zaliczono H. B. do znacznego stopnia niepełnosprawności. Ubezpieczona wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, oraz prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

/ orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 6/

Wnioskodawczyni ma przyznane prawo do emerytury w wysokości 1348 zł netto wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w wysokości 215,84 zł.

/bezsporne/

U. B. - córka wnioskodawczyni urodziła się w dniu (...)

1943 r., a zmarła w dniu 9 kwietnia 2018 r. U. B. była lekarzem – specjalistą neurologiem. Przed śmiercią utrzymywała się z emerytury w kwocie 2058 zł netto. Nie miała innych źródeł dochodu.

/ skrócony odpis aktu zgonu k. 10 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r.- płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94, zeznania świadka R. M. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2018 r. 00:06:34-00:14:03 – płyta CD k.119 /

Do dnia śmierci U. B. mieszkała z matką i sprawowała nad nią opiekę i prowadziła z nią wspólne gospodarstwo domowe.

/zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. – płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94,, zeznania świadka W. O. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. 00:14:03 - 00:21:44 – płyta CD k.119 /

H. B. z uwagi na schorzenia oczu pozostaje pod opieką Kliniki (...) Sp. zoo od 2 października 2009 r. Jest systematycznie leczona iniekcjami anty – (...) z powodu wysiękowej postaci zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem obu oczu. Obecnie wymaga systematycznych kontroli i w razie aktywności choroby – iniekcji anty – (...) do oka lewego. W oku prawym – zejściowa postać zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem. Ze względu na zbyt duże zaawansowanie zmian oko prawe zdyskwalifikowane z leczenia. W przeszłości pacjentka przyjmowała iniekcje z preparatu B. do oka lewego (koszt 1000 zł). Obecnie ze względu na słabą reakcję na leczenie oka lewego zmieniono preparat na A.. Miesięczny koszt leczenia oka lewego preparatem A. wynosi 1600 zł. Wskazane iniekcje są konieczne celem uniknięcia całkowitej ślepoty. Zastrzyki nie leczą choroby, lecz zatrzymują jej postęp. Wnioskodawczyni z uwagi na wiek nie została zakwalifikowana do refundacji i wskazane koszty musi ponosić z własnych środków.

/ dokumentacja medyczna k. 32 -87, faktury k. 7-13, informacja z kliniki okulistycznej k. 9, 6 zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. – płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94, zeznania świadka W. O. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. 00:14:03 00:21:44 - płyta CD k.119/

Wnioskodawczyni leczy się także kardiologicznie, ma zainstalowany rozrusznik serca. Systematyczne odbywa wizyty w poradni kardiologicznej. Koszty leczenia z tego tytułu wynoszą ją 100 zł miesięcznie.

/zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94, zeznania świadka W. O. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. 00:14:03 00:21:44 – płyta CD k.119/

Ostatnio wnioskodawczyni przebywała na oddziale neurologicznym z uwagi na depresję starczą. Otrzymywała wówczas leki przeciwdepresyjne. Koszty leczenia z tego tytułu wynoszą ją około 150-160 zł miesięcznie.

/zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26/

Zmarła córka wnioskodawczyni przyczyniała się do jej utrzymania w szczególności pokrywała koszty leczenia wnioskodawczyni - koszty zastrzyków ok. 1000 zł miesięcznie. Bez dochodów córki wnioskodawczyni nie byłaby w stanie utrzymać się samodzielnie oraz pokrywać kosztów leczenia.

/zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. – płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94, zeznania świadka R. M. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2018 r. 00:06:34-00:14:03 – płyta CD k.119, zeznania świadka W. O. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. 00:14:03 00:21:44 – płyta CD k.119/

W chwili obecnej wnioskodawczyni mieszka sama w mieszkaniu zmarłej córki. Trzy razy w tygodniu przez 3 godziny korzysta z pomocy opiekunki z MOPS.

/zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. – płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26/

Na niezbędne koszty utrzymania wnioskodawczyni składają się obecnie:

- czynsz (480 zł miesięcznie) i pozostałe opłaty za mieszkanie łącznie 600 i 670 zł co drugi miesiąc (co drugi miesiąc opłata za gaz),
- koszty telefonu ok. 70 zł miesięcznie,
- koszty opieki – wynagrodzenie opiekunki 15 zł za godzinę 3x 3 godziny w tygodniu,
- wydatki na jedzenie – ok. 400 zł miesięcznie,
- koszty leczenia kardiologicznego 100 zł miesięcznie,
- koszty leczenia neurologicznego i psychiatrycznego – leki antydepresyjne – 150-160 zł miesięcznie,
- koszty leczenia okulistycznego – 1600 zł miesięcznie.

/informacja z kliniki okulistycznej k. 96, zeznania wnioskodawczyni 00:26:12 – 00:27:54 – płyta CD k.119 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:01:44 – 00:08:43 protokół rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. – płyta CD k.26, zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54- płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k. 94, zeznania świadka W. O. protokół z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r. 00:14:03 00:21:44 – płyta CD k.119/

Obecnie koszty zastrzyków okulistycznych pokrywane są ze środków polisy po zmarłej U. B. w kwocie 7.000 zł. Wnioskodawczyni otrzymała łącznie 37 zastrzyków. Środki z polisy wystarczą jeszcze na 1 zastrzyk. W kosztach leczenia i utrzymania partycypuje też rodzina wnioskodawczyni i inne osoby bliskie. Na utrzymanie wnioskodawczyni przeznaczono również środki uzyskane ze sprzedaży samochodu U. B..

/zeznania świadka R. O. protokół z rozprawy z dnia 26 listopada 2018 r. 00:10:58 -00:24:54 – płyta CD k.26, zeznania świadka J. S. protokół z rozprawy z dnia 25 lutego 2019 r. 00:03:51-00:10:51 – płyta CD k.94/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów, nadto zeznań świadków i wnioskodawczyni, uznając je za wiarygodne, spójne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Podnieść należy, iż zarówno powołane dokumenty, jak i złożone w procesie zeznania - nie były kwestionowane w toku postępowania przez pełnomocnika organu rentowego, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 67 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.) - ustawy emerytalnej, do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Zgodnie z art. 70 ust 1 ustawy emerytalnej, wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

- 1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
- 2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2 (art. 70 ust. 2).

Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do wdowca (art. 70 ust. 5).

W myśl art. 71 ustawy emerytalnej, rodzice mają prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

- 1) ubezpieczony (emeryt lub rencista) bezpośrednio przed śmiercią przyczynił się do ich utrzymania;
- 2) spełniają odpowiednio warunki określone dla wdowy i wdowca w art. 70 ust 1 i 2 i 2 oraz, co do wieku, również w art. 70 ust. 5.

W niniejszej kwestii sporna sprowadza się jedynie do ustalenia, czy zmarła U. B. bezpośrednio przed śmiercią przyczyniała się do utrzymania matki, w rozumieniu przepisu art. 71 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Na wstępie należy wskazać, że użyte w przepisie art. 71 pkt 1 ustawy emerytalnej pojęcie "przyczyniania się do utrzymania" wielokrotnie było przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, co doprowadziło do utworzenia jednolitego i utrwalonego już obecnie sposobu rozumienia tego zwrotu.

Zgodnie z tym poglądem, wyrażonym wprost między innymi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011 r., II UK 65/11 (M. P.Pr (...) -162), renta rodzinna po śmierci dziecka przysługuje rodzicom tylko wtedy, gdy sami nie mogli sobie zapewnić utrzymania i dziecko bezpośrednio przed śmiercią przyczyniało się do ich utrzymania.

Podobnie Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 20 lutego 2013 r., III AUa 1187/12 (LEX nr 1283094) wskazał, że pojęcie przyczyniania się z art. 71 u.e.r.f.u.s. odnosi się do utrzymania rodziców. Przyczynianie się do utrzymania rodziców nie wynika ze zwiększenia dochodu rodziców, lecz z partycypowania w kosztach ich utrzymania, którego nie mogą sobie sami zapewnić. Przyczynianie się do utrzymania rodziców nie może być ujmowane jako wszelka pomoc rzeczowa lub finansowa udzielana przez dziecko rodzicom, gdyż czym innym jest wykazanie choćby częściowego pozostawania na utrzymaniu zmarłego i czym innym pomoc finansowa udzielana rodzicom. Ta ostatnia jest zakresowo szersza niż choćby częściowe przyczynianie się do ich utrzymania. Chodzi bowiem o to, że nie każda pomoc finansowa dziecka stanowić będzie przyczynianie się do utrzymania rodziców. Przyczynianie się do utrzymania nie może być zatem rozumiane jako "dodanie, przysporzenie" rodzicom środków finansowych lub rzeczowych i przez to określenie ich statusu materialnego, w sytuacji, gdy mają zapewnione utrzymanie z własnych dochodów.

Analogicznie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 20 kwietnia 2016 r., III AUa 1156/15 (LEX nr 2063781) stwierdził, że dla spełnienia przesłanki "przyczyniania się do utrzymania" wystarczające jest wykazanie choćby częściowego pozostawania na utrzymaniu zmarłego. Renta rodzinna po śmierci dziecka przysługuje rodzicom tylko wtedy, gdy sami nie mogli sobie zapewnić utrzymania i dziecko bezpośrednio przed śmiercią przyczyniało się do ich utrzymania. Renta rodzinna dla rodziców nie może wynikać z samej dysproporcji i większych dochodów dziecka niż dochody rodziców. "Przyczynianie się do utrzymania rodziców" nie może być też rozumiane tylko jako poprawa standardu życia rodziców. Sytuacja taka może zachodzić, mimo że mają oni swoje utrzymanie.

Również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 27 września 2016 r., III AUa 878/15 (LEX nr 2137059) wskazał, że wykładania celowościowa i logiczna sformułowania "przyczyniał się do ich utrzymania" nakazuje przyjąć, że w art. 71 pkt 1 u.e.r.f.u.s. chodzi o sytuację, w której emeryt lub rencista, realizując swój obowiązek alimentacyjny poprzez pomoc finansową świadczoną na rzecz swoich rodziców, podnosił ich status materialny, a jego śmierć doprowadziła do pogorszenia się tego statusu. Niemniej jednak podkreślić przy tym należy, że podstawowym warunkiem nabycia prawa do każdej renty rodzinnej jest przede wszystkim tzw. "utrata żywiciela", którego śmierć - bez ustalenia prawa do renty - groziłaby członkowi rodziny, "utrzymywanemu" przez tego głównego żywiciela (do dnia jego śmierci), utratą podstawowych źródeł utrzymania i niedostatkiem, tj. brakiem niezbędnych środków na zaspokajanie jego podstawowych potrzeb życiowych, które zaspokaja renta rodzinna z ubezpieczenia społecznego zmarłego żywiciela. Wymagane ustawowo przyczynianie się przed śmiercią do utrzymywania rodziców nie stanowi przesłanki i nie uzasadnia nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym dziecku na podstawie art. 71 u.e.r.f.u.s., jeżeli nie polegało na obiektywnej konieczności utrzymywania rodziców przez ubezpieczonego zstępny, gdy rodzice dysponowali i dysponują środkami niezbędnymi do samodzielnego utrzymania się i zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W żadnym razie przyczynianie się do utrzymania rodziców przejawiające się jedynie w polepszeniu ich statusu materialnego, który w zakresie możliwości zaspokojenia niezbędnych, ale zwykłych potrzeb życiowych gwarantowały im własne źródła lub zasoby materialne, nie uzasadnia przyznania rodzicom prawa do renty rodzinnej po zmarłym ubezpieczonym dziecku. Renta rodzinna nie służy zatem do utrzymania ponadprzeciętnego standardu życia, opartego na udzielanej przez dzieci pomocy materialnej rodzicom jeżeli dysponują oni własnymi źródłami lub zasobami materialnymi pokrywających ich podstawowe, ale przeciętne potrzeby życiowe. Konkretnie rzecz ujmując, jeżeli rodzice zmarłego ubezpieczonego dziecka mogą zapewnić sobie niezbędne samoutrzymanie się z własnych źródeł lub dochodów bez ryzyka niedostatku w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, to nie przysługuje

im prawo do renty rodzinnej po zmarłym dziecku, ponieważ w takiej sytuacji śmierć ubezpieczonego zstępne nie pozbawia rodziców własnych środków niezbędnych do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych. Innymi słowy przyczynianie się ubezpieczonego zstępne do utrzymania rodziców uzasadnia nabycie przez nich prawa do renty rodzinnej po zmarłym ubezpieczonym dziecku na podstawie art. 71 pkt 1 u.e.r.f.u.s. tylko wtedy, gdy polegało na spełnieniu, także dobrowolnym, obowiązku alimentacyjnego wobec rodziców pozostających w niedostatku.

W niniejszej sprawie bezspornie ustalono, że zmarła U. B. przed śmiercią zamieszkiwała wraz z matką. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza również, iż ww. sprawowała opiekę nad wnioskodawczynią i w znacznej części partycypowała w jej utrzymaniu, prowadząc z nią wspólne gospodarstwo domowe. W istocie przyznać należy – na co wskazywał organ rentowy- iż wnioskodawczyni miała własne źródło dochodu emeryturę wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w łącznej wysokości ok. 1300 zł, niemniej jednak powyższe samo w sobie nie oznacza, że w tym stanie rzeczy H. B. posiadała i posiada środki na niezbędne samoutrzymanie bez ryzyka niedostatku w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Przeprowadzone w sprawie postępowanie jednoznacznie potwierdza, iż z uwagi na wiek (98 lat), jak i stan zdrowia wnioskodawczyni bez finansowego zaangażowania córki, H. B. nie byłaby w stanie się utrzymać. W świetle jej podstawowych potrzeb gwarantujących minimum egzystencji i utrzymania stanu zdrowia- próba zapobieżenia całkowitej ślepotcie, koniecznym było bowiem i jest ponoszenie wydatków znacznie przenoszących jej możliwości finansowe. Zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych wnioskodawczyni wymagało i wymaga opłacenia kosztów utrzymania, w tym wyżywienia i mieszkania, lecz również pokrycia kosztów leczenia kardiologicznego i niezwykle kosztownego – od 1000 do 1600 zł miesięcznie (w chwili obecnej) nier refundowanego leczenia okulistycznego – iniekcji do oka lewego. Zmarła U. B., w świetle nie podważonych przez organ rentowy zeznań świadków i samej wnioskodawczyni, faktycznie opłacała koszty tych zabiegów, tym samym partycypowała w kosztach niezbędnego i koniecznego utrzymania matki, którego ta nie była sobie w stanie sama zapewnić. Przy czym niewątpliwie, pomoc ta miała charakter elementarny, nie wiązała się z żadnym przysporzeniem, w szczególnej sytuacji wnioskodawczyni miała charakter nieodzowny dla zaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych. Gdyby córka nie przyczyniała się do utrzymania wnioskodawczyni, ta niewątpliwie chcąc zachować widzenie żyłaby w skrajnym niedostatku – praktycznie pozostawałaby bez środków do życia. Skazywanie zaś wnioskodawczyni na wybór, czy ma zachować wzrok, czy zużyć dostępne jej środki pieniężne na opłacenie kosztów wyżywienia i zamieszkania jest nieetyczne i niedopuszczalne zwłaszcza, że oba te elementy składają się na jej usprawiedliwione potrzeby życiowe.

Podnieść nadto należy, iż sytuacja wnioskodawczyni nie uległa żadnej zmianie po śmierci córki. Wnioskodawczyni nadal nie posiada żadnych środków pozwalających na opłatę koniecznego leczenia - teraz już w zwiększonej wysokości 1600 zł - a to, że nie uległo ono przerwaniu zawdzięcza tylko temu, iż sprzedano składniki majątku należące do jej córki – samochód i wykorzystano środki z polisy ubezpieczeniowej. Tym samym twierdzenia iż wnioskodawczyni z uwagi na to, że jest uprawniona do emerytury – ma źródło dochodu, była i jest sobie w stanie zapewnić niezbędne samoutrzymanie nie mogą zostać zaakceptowane.

Na marginesie wskazać także należy, że wnioskodawczyni mieszka sama i korzysta z odpłatnej pomocy z opieki społecznej w wymiarze po 3 godziny – 3 razy w tygodniu. Jednak należy mieć na uwadze, że wiek wnioskodawczyni i występujące schorzenia (w tym demencja starcza) będą niewątpliwie wymagały zapewnienia jej w najbliższym czasie takiej opieki w większym rozmiarze, niż dotychczas, co wiązało się będzie z większymi kosztami ponoszonymi z tego tytułu.

Reasumując w ocenie Sądu Okręgowego, U. B. bezpośrednio przed śmiercią przyczyniała się do utrzymania odwołującej, to zaś daje asumpt do zmiany zaskarżonej decyzji jako nieprawidłowej. Wnioskodawczyni w zakresie pokrycia elementarnych kosztów życiowych wymagała pomocy ze strony dziecka i pomoc ta była jej faktycznie udzielana. Tym samym zgodnie z treścią art. 71 ust. 1 ustawy emerytalnej jest uprawniona do renty rodzinnej po zmarłej córce.

Na mocy art. 129 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć

ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty rodzinnej po zmarłej córce U. B. od dnia 9 kwietnia 2018 r. – tj. dnia śmierci ubezpieczonej.

O zwrocie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu orzeczono na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U z 2016 r. poz. 1714), uwzględniając zwrot stawki podatku VAT.

J.L.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS, wypożyczając akta ZUS